

SZERKESZTŐI IRODA
és kiadóhivatal: Püsp. Lyc.
nyomda. Küldemények ide
intézendők.
Mérjelenik a lap minden
szerdán.

GYULAFEHÉRVÁR

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Egész évre 4 frt. Félévre 2
frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetési díjak: Egy négyzet
centim. tér ára 4 kr. Dályogilla-
tók minden hirdetés után 30 kr.
Nyilatkozó 25 kr.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

1892 márcz. 22.

Örömmel üdvözlünk folyó hó 16, 17 és 18-án városunkban Alsófehérvármegye újonnan kinevezett kir. tanfelügyelőjét dr. Havas Gyula urat.

Örvendhettünk volna annak is, hogy a kir. tanfelügyelő urban egy kiválólag művelt társadalmi embert nyert a régi áldott emlékü Gáspár János helyére vármegyénk, de a mi örömtünket mégis a megye tanügyeinek jövő reményében főleg azon tapasztalat keltette fel, hogy amit veszítettünk az országos nevű tanfőnöknek, boldogult kir. tanfelügyelőnknek halálában, azt visszanyertük új kir. tanfelügyelőnknek kinevezésében. Nyertünk egy képzett, munkabíró, szívós akaratú, tapintatos vezetőt.

Örömtünknek tehát főleg az az alapja, hogy iskoláink vezetése illetve felügyelete ismét olyan kezek közé került, ki rendet fog teremteni ott, hol az még hiányzik és törvényiszteletet fog szerezni azoknál, kiknek kiváló hajlamuk van annak kijátszására.

Mert azt hisszük, legalább mi, habár csak ide-oda pillanthattunk be, úgy tapasztaltuk, hogy még sok olyan cikkelye van a törvénynek, melyek vármegyénk területén is, mint még sok vármegye területén megvalósításra várnak, hiszen még megyénk nagyobb városai sincsenek a törvények teljesen végrehajtva, hát a falvakban? Nagy-Enyed, Gyulafehérvár, ezen két farkas-szemét néző város mindenre aspirált a világon, csak éppen arra nem hozott még eddig áldozatot, minek legfőbb kincsének kellene lennie — a polgári elem műveltségi fokának emelésére.

Nem ismerjük Nagy-Enyed költségvetését, de meggyőződésünk az, hogy az ezerek nem igen fognak szerepelni benne tanügyi czélokra, míg kaszárnyákra, építkezésekre s más effélékre százezerekre menő adósságot rótt a polgárok vállaira. És Gyulafehérvár? Igaz, hogy az Enyedehez hasonló kiadásokra nagyobb kölcsönökkel polgárait meg nem terhelte, sőt még azokat az előnyöket is elhárította — elég oktanul —

magától, melyek — mint a piskii telep itteni alapítása, a szebeni tüzérszázárnya itteni felépítése stb. stb. ma önnálló törvényhatósággá teltették volna, de más oldalról el kell ismernünk, hogy a tanügyi czélokkal sem törődött semmit s még jelenleg is tanügyi czélokra olyan szűken szabta ki a költségeket, a mint azt egy város az adott körülmények között kiszabhatja, hol a főbb oktatásnemekről a felekezetek gondoskodnak.

És hogyan áll e tekintetben Vizakna és Abrudbánya? Az előbbi viszonyait nem ismerjük, az utóbbinak azonban még népiskolái sem városához illők, annál kevésbé Abrudbányához, hol egy erős községi népiskolának kulturális hasznát alig fogná valaki tagadhatni.

És a falvak? Mondjunk csak annyit róluk: hogy azok bizony nem fogják növendékeiket a magyar nyelvnek még csak sejtelmére megmutatni.

Hagyjuk ezeket a szomorú képeket, mikor örvendezünk s inkább örvendeztessük meg új kir. tanfelügyelőnkkel azzal, hogy ezeket a dolgokat egy csapással alig lesz lehetséges megváltoztatni, hanem bizonyára sok fáradságába, vesződségébe, bosszúságába és kellemetlenségébe fog kerülni, míg rajtok egy szemernyit változtathat s azért adjon az ég neki kitartást.

Márczius 15-én.

Zlamál Agoston által tartott felolvasás.
Tisztelt hölgyeim és uraim!

A rendezett polgári társadalomban élő emberek közt legrősebb és legállandóbb kötelék: a gondolatok és érzelmek, az emlékezet és remény közössége. Míg az emlékezet visszavezet bennünket a múltba s föltárja előttünk hazánk történelmének lapjait, melyek minden egyes sora tanulságképpen szól hozzánk, addig a remény szárnyain elszállunk az előttünk elrejtett, titkos jövőbe, melyet a múltból szerzett tanulságok és tapasztalatok lelkiismeretes felhasználásával szebbé és dicsőbbé kívánunk tenni, mint milyennek a jelent látjuk.

Emlékezet és remény nemzeti ünnepeken találkoznak, mondhatnám ölelkeznek s a gondolatok s érzelmek is ilyen alkalmakkor társulnak s ez által felfrissülnek. Aztán meg a nemzeti ünnepek mintegy biztos

mértékül szolgálnak a nemzet fejlődésének útján arra nézve, hogy megmérjük azt az előhaladást, amit hazánk tett a múltban, — s hogy egyuttal észleljük azt is, a mig még hátra van, ami tehát a jövő feladata.

Mi is tehát most ünnepet, nemzeti ünnepet ültünk. S éppen ezért idézzük magunk elé az 1848 évi márczius tizenötödiki nagy nap emlékét, — hogy lelkesülve a multon termékenyítsük meg eszünket és szívünket, azelőzzük meg akaratunkat s aztán hatványozott erővel munkálkodjunk hazánknak üdvén és boldogságán.

De hát hol is kezdjem?!

Elmondjam-e Magyarországot gyászos sorsát, — vázáljam-e szomorú állapotát, — lefessek-e bánatos képét, midőn századokon keresztül szét volt szakasztva a haza, — midőn igazságtalan törvények és intézmények által egymástól elválasztva és elidegenítve valának a haza gyermekei, — midőn fájó aggodalommal kellett a haza egén tornyosuló, vészfelhőkremnénie s segély és vigasz nélkül tekintett a végmegsemmisüléssel fenyegető jövőbe, — midőn édes nyelvünk barbár, a magyar ruha szégyen s a honszeretet bűn vala? Nem zavarom a mai ünnep fényét és örömét a boros és fájdalmas mult rajzolásával, hiszen többé kevésbé mindenünk ismeri ezen szomorú időket. Inkább felnyitom a történet könyvét s elmondom híven azt, a mi 1848 márczius 15-én történt. A Csengery Antal szerkesztése alatt megjelent „Pesti Hírlap“ 1848 évi márczius 16-ik száma így ír:

„A fővárosnak nem mindennapi színe van. A mozgalmi szellem, mely egész nyugaton fölemelő zászlóját, itt is nyilvánulni kezd. Azon késlekedés, melyet a főrendi tábla temporisatiója az alsó tábla teendőink iránti feliratának tárgyalása körül okozott, itt is petícióra adott alkalmat.

„Márczius 15-én reggeli 10-ed fél órakor az ifjuság — az egyetem három szakjabeli kortársával együtt, kikhez még számos, minden kora s rangu férfiak csatlakoztak, a Landerer és Heckenast nyomdája előtt megállván, követelték a petíció 12 pontjának, úgy Petőfi Sándor egyik költeményének rögtön kiadását. A nyomda tulajdonosai engedtek s kívánatnak. Az összegyűlt tömeg pedig, daczára a sűrűn hulló esőnek, példás türelemmel bevárta a censura nélkül kinyomott első magyar példányok elkészültét, — mi megtörtént d. e. 11^{1/2} órakor. A nyomtatványok idegen ajku polgártársaink iránti tekintetből némittel is elkészültek. Örömmel jegyezzük fel, hogy a 12^{1/2} óráig tartott csoportozatot a legkisebb rendtelenség sem zavarja meg.“

A következő napon már két példányban jelent meg a „Pesti Hírlap“, melyek egyike első száma volt a szabad sajtónak s ebben folytatólag a következőket olvassuk:

A nagy munkában szőke haja leomlott a vállára, kék szeme úgy mosolygott a belénözőre, mint egy darab nyílt ég. Ruhája is oly szép volt . . . és oly egyszerű.

Mikor leszállt az est, hetek óta az első nyugalmas est e komor völgyre, mit eddig az éhezők jajja szakított meg és egy kedves leány fohása Istenhez, — mikor leszállt ez az első nyugalmas est, mikor a kéményekből ma először szállt felfelé füstfelhő, és káromkodás helyett áldás a szivekből, a gróf ott bolyongott az erdőn. Oly édes volt ez a fényőllat, oly kedves az a csend . . . És belsejében egy érzet, mit addig nem ismert még; a meglepődés érzete.

Lenge dal szállt feléje az erdészleklből. Lenge dal tündérajakról; idehordta a szél szárnya, az est rejtelve.

Nagyszerű fűrészmalmot állítottatott a gróf. Száz meg száz munkást foglalkoztatott. U isköztük járt egész nap, nyájas beszélgetésbe ereszkedett velők. Szeretve tisztelték. U is szerette őket. Hisz ők voltak az összekötő kapocs az élet és halál közt közte és — Giza közt.

Mert a gróf nem tudott már képzelné helyet, Gijája nélkül. Megszerette azt a szerény őszinteséget, azt a könnyed báj, mi rajta eláradt.

Estéknint, mikor a malomból hazaért, eltanulta tőle kedves nótáit, meghallgatta regéit . . . Jobban mulatott, mint mikor hangversenyen és színházban a primadonnákat hallgatta.

Es ha künn vihar tombolt, ha hó esett a földre, hallkan, mint halotti lepel, ők egymáshoz simultak. — Az ősz erdész tisztogatta a fegyvereket a holnapi kirándulásra, és ő is dalt dudolgotott melléje . . .

Es dalt dudolt az egész világ a gróf körül: meglepődés, boldogságról. — — — — —

A mikor egyszer a gróf Giza feleségével meglátogatta pesti kastélyát, ott fektűdt a revolver: egészen rozsdás volt.

Altmann Rudolf,

TÁRCSA

Sírok szélén.

— Elbeszélés. —

Egy gyöngye nyomás — és e fájó szív megszünt dobogni, e lélek megszünt kételkedni . . . Egy gyöngye nyomás e kis vas eszköze, és megszünt a kapocs közttem és a hju világ közt . . .

— Minek is tovább élni! A mit ember itt elérhet, azt elértem én. Gazdag vagyok, tisztel környezetem. Ereimben duzzog az egészség — és mégis, mégis — mi az, a mi a fegyvert kezembe nyomja, hogy saját magam ellen fordítsam?!

— Lelkemben végtelen űr; napok óta járok-kelek; czéltalanul bolyongok; csodálom azokat az embereket, kik reggel a kávéház füstgomolyában vannak, s azt mondják: mulatunk . . .

A gróf ur felkaczag hangosan — gunyosan. Lenéz palotájából a nyüzsgő tömegre ott a Duna parton; gőzök jönnek-mennek; gyarak kéményei füstölögnek; kocsik dübörögnek a kövezeten.

És a gróf kezében a gyilkoló fegyver — és lelkében a gyilkoló gondolatok.

Ott künn minden él és mozog, és a gróf meg akar halni. A gazdag gróf, kit ezren csodálnak, irigyelnek.

Az íróasztalon, hol az a kis fekete szőrnyeteg fekszik, egy csomó irat van össze visszahalmazva.

Egyenkint megtekinti őket.

Kis rózsaszínű levélkék. Szereltem historiák. Még illatosak, de birtokosukat nem égeti izgató láz, arca ki nem pirul, csak mosolyog, bidegen, mogorván:

— Hogy is lehettem valaha oly balga, hogy ezek után érdeklődtem! . . .

Beállt az estalkony. A gróf gyertyát gyújtott. És elégette azokat a rózsaszínű leveleket, meg a melléjük csatolt fényképet.

Aztán ott vannak újság kimetszvények. Az ő ki-nyomatott beszédel, — politikai dicsőségei.

— Hiű ábránd! . . .

S az is a tűzbe vándorolt.

Még egy pár irat. Meg egy felbontatlan levél Délután érkezett. Mi lehet benne?

A gróf felbontja. Női kéz írta, s így hangzott:

„Tisztelt gróf úr! Van önnek itt fenn a Kárpátok közt egy birtoka, melyről már meg látszik feledkezni. Pedig ha tudná, beh nagy itt az inség! Krumpli és kenyér elfogyott — és már együtt ülnek a családok, a halál legborzasztóbbikát várva. Istenem! Ha ön ezt látná: lehetetlen, hogy nem sietne segítségökre. Giza.“

A gróf végigsimít homlokán.

— Szegény emberek! mondá. De nem vagyok én náluk is szegényebb? Rajtuk segíthet valaki, egy darab kenyérral, tál krumplival, de énnekem ki szerzi vissza boldogságomat?

— És ki ez a Giza? Ő nem tartozik azon parasz-
tok közé, kik éhen halnak! U egy jóságos teremtés lehet . . .

Egy gondolat villant át agyán. Hirtelen jött . . . mint egy fényár hatotta át lelkét . . . Szeme kigyúlt, keble zihált . . . Mintha szívéből lassan lassan távoznék egy-egy ködarab . . .

— Segíteni fogok rajtok, mondá végre.

Bezárta a revolvert. Tárcaját pénzzel tömte tele. Lesietett az utczára. Gyorsan kihajtatott az állomáshoz, mint egy ember, ki egy más élet felé tart . . .

Éhségtől kiaszott arezok. Reszkető kezek, összegug-
golt alakok . . . van e ennél szörnyebb látvány?!

De mikor valaki kinyújtja segédkező karját, mikor azok az éhes emberek csillapítják éhüket, s fel-
néznek mentőjükhez, mint Istenhez, — legyen az bárki, könny gyűll annak szemébe, és soha sem gyanított ér-
zelmek szállják meg.

A gróf ott állt a tömeg közt. Egy addig soha
sem érzett öröm szállta meg szívét.

Giza osztogatta az adományokat, miket a közeli
városból hoztak.

Ez a Giza olyan tündér kis leány volt. A gróf
erdészének a lánya.

A tegnapi nap historiai nyomokat hagyott maga után. Mi kezdetben csak demonstráció színeit viselék, később erkölcsi békés forradalommal alakult. Az események híre, mely Francia- és Németországon keresztül a szomszéd Bécsig törtek, s melyek ugyanazon egy eszme láncszemét képezik, nálunk is azon ösztön-szerű sejtelmeket idézték fel, miszerint a törvényhozásnak társadalmi uton is egy lökést adni s e célból egyesülni kell. Az egyesülési eszme az ifjú kebel melegágyában fogamzott meg legelőbb. Ivek indították meg, egy a jövő vasárnap tartandó ifjúsági reform lakomára. Az ellenzéki körben kitűzötték az egyesülés és petíció pontjai. Ezeknek a tárgyalása véget márcz. 12 én ugyan ott négytőlés volt hirdette.

A folyamodvány szerkezete Zrinyi József által feltéve, így hangzott: „Egész Európa mozog. Az idő félszázaddal előbbre rugott: Egy gondolat rezgi át egész Európát: Hogy a létező állapot tovább nem maradhat. Nines többé idő hosszas tanácskozásra avagy épen halogatásra. Az eszmék meg vannak érve, az élet szükségére követeli azokat.

Magyarország pillanatai drágák. Mi máskor csak hosszú időszak alatt fejlődhetett ki, most rövid uton s haladék nélkül törvénybe foglalandó. A monáchiát fegyverrel elbáritására a fegyver nem elégséges: e célra nálunk az alkotmányosság bővebb kifejtése, s a pragmatica sanctio által velünk kapcsolatban levő népeknél annak behozatala az egyedüli eszköz. A nemzet nem elégszik meg többé egyes eredményekkel, nem várhat a fejlődés eddigi lassu menetelére. Egész alkotmányunkat kívánjuk ezuttal tisztába hozni stb. s következik a 12 pontok.

E szerkezet ellen tettek némely kifogások. Sokan nem tarták azt még most körülményeinkhez alkalmazottnak. Márcz 14 én pedig ugyanazon kör közgyűlésében azon indítvány nyert többséget, miszerint a petíció nem mindjárt, hanem az országos ellenzéki választmány által szervezendő agitáció útján kezdessék meg.

Azonban még azon nap esti 9 óra tájban megérkezett a bécsi események híre. Ez felvillanyozta a kedélyeket. Az ifjúság zúgolódni kezdett. „Ismét a forrák életelő korlátai közé szoritának bentünket! mondták egyértelműleg, — az alkalmat elszalasztandjuk ismét.” — Ilyen és hasonló aggodalmak születtek a mult napi demonstrációra számított meneteket, melyeket mult számunkban röviden említettük. A tömeg mentében nőttön nőtt mint szokott a folyam. Ereje nőttével érezni kezdé, miként legelőss teendője felszabadítani a lelenezott Titánt, a gondolatot. Így született márczius 15-én d. e. 11^{1/2} órakor a magyar sajtónak törvényes tiszta, cenzura által meg nem fertőztetett ágyából az első iker-születés.

Egyike a kívánatoknak tegnapi mellékletünkben is közölt 12 pontja így hangzik:

Mit kíván a magyar nemzet!

Legyen béke, szabadság és egyetértés!

1. Kívánjuk a sajtó szabadságát, cenzura eltörlését
2. Felelős miniszteriumot Budapesten.
3. Ezenkénti országgyűlést Pesten.
4. Törvényelőtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereg.
6. Közös teherviselés.
7. Urbéri viszonyok megszüntetése.
8. Esküdtszék, képviselő egyenlőség alapján.
9. Nemzeti bank.
10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra; magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A politikai statusfogyók szabadon boesátas sanak.
12. Unio (Erdélylyel)

Végül egyenlőség, szabadság, testvériség.

Az ikertestvér mellett méltólag állott Petőfi Sándor következő lelkes költeménye:

„Talpra magyar, hi a haza!”

„Az ezernél számosabb nép fölemelt ujjakkal ismétlé az esküt:

„A magyarok Istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.”

Zrinyi József mutatá be szabad ég alatt az első szülöttet, s a hulló esőben égből látszott reájok hullani a keresztelés vize. Az előbb említettek kivül szözlottak még a néphez Petőfi Sándor, Jókai Mór (az ifjúsági nemzet vezetői), Bulyovszky Gyula és mások.

„Delután 3 óra tájban ismét nevezetes dolgok történtek.

A városháznál a tanács és választópolgárság jelenlétében nyilvános közgyűlés tartatván, a kinyomatott pontoknak folyamodványkénti aláírása Szepessy Ferenc polgármester által megkezdett, s egyszersmind a rend fenntartására a tanácsból választott polgárságból és lakó-sokból következő 14 tagu állandó bizottság nevezetett: Rottenbiller Leopold alpolgármester, Kaeskovics Lajos főjegyző, Stauffenberger István szószóló, Molnár György szószóló-segéd, Nyári Pál, Klauzál Gábor, Tóth Gáspár, Gyurkovics Máté, Zrinyi József, Petőfi Sándor, Vasváry Pál, Irányi Dániel, Hengel Alajos, Egressy Gábor.

„Az összes nép, mely a beférteken kívül a városház terét is elfoglalá, 10—15,000 re tehető.

A 4^{1/2} órakor szétoszlott gyűlés kinyilatkoztatván, hogy még ezen országgyűlésnek Pestre leendő áttételét szorgalmazni fogja a királynál és nádornál, küldöttséget nevezett a helytartó tanács ideiglenes s a központi könyv-vizsgáló collegium rendes elnökehez, Stancsics Mihálynak a gondolat szabadság mártírjának kibocsátatását, a cenzurának hivatalosan is eltörlését s az iránt ígéretet kívánni,

hogy a katonaság nem fog a rend fenntartásába avatkozni.

„Az egész nap sűrűn hulló eső dacára elláthatlan néptömeg kísérte a küldöttséget megbízatásának, ha szükség, nyomatékot szerzendő, s a helytartótanácsi épület minden zugát elfoglala. A helytartótanács ideiglenes elnöke végre, rövid tanácskozás után, Nyáry Pál bizottmányi taggal megjelenvén az ablakban, kimondatott, hogy a cenzura e pillanattól (5 és fél órakor) hivatalosan is meg van szüntetve, s addig is, míg torló rendszer melletti sajtótörvények hozatnának, a netaláni kihágásoknak a fennálló törvények szerinti megtorlásra ideiglenes bíróság fog felállítani. A katonaság csak akkor fog alkalmaztatni, ha Pest város tanácsa kíváná.

Stancsics Mihály iránt végre oda nyilatkozott a helytartótanács, hogy ő ugyan katonai őrizet alatt van, mindazonáltal saját felelősségére kiküldött tagjai: Gróf Almásy Móricz és gr. Török Bálint által Stancsics Mihály azonnali kiadására rendelést tön.

Hat óra után a Pestről átment s helyben összegyülekezett temérdek nép örömrivalgásai közben megnyiták a börtön ajtai s a kiszabadított foglyot szabad polgártársai, sok helyen kivilágított ablakoknál fáklya sorok közt hozták vissza Pestre.

A nép kívánatára a sajtószabadság megünneplése végett a helytartó tanácsai épületet is ki kellett világitani.

A 7 órától 10^{1/2} ig együtt volt bizottmány további határozatait ma már cenzurátlan falragasztványokról olvassa a nép; s azok a sajtó felszabadítását, a 12 ik pont kérvényi feltételezését s a polgárőrség megalakításának szabályait tartalmazták.

Esti 7 órakor színház jelen esetben nem csupa időtöltés többé, hanem a nemzeti lelkesedés szentegyháza. A játékrend megváltoztatva, teljes kivilágítás mellett „Bank bűn.” A nemzeti intézet tagjai úgy jelennek meg, mint nemzet polgárai, mindnyájan nemzeti színi coárdákkal.

A darab egy pár jelenet után félbeszakították, a sajtószabadság kivívásából s Stancsics kiszabadításából megérkezett nép betódul, minden padok megtelnek; a fulladásig nyomott népek páholytulajdonosok nyujtanak le kezét s emelik fel magukhoz.

Minden szemu a színpadra van irányozva, várva, mikor fog megjelenni a kiszabadított fogoly. O azonban nem jött, mert a tudósítás szerint beteg, levert állapotban van. Egressy Gábor polgártársunk végre kérdést tön: Kívánják e a darabot tovább folytatatni, vagy e helyett Petőfi költeményének elszavalását s népdalok éneklését s „Hunyadi László” jelesebb áriát akarják hallani. Közfelkiáltás kísérte az utóbbi indítványt. Es hallottuk a Talpra magyar esküjét Egressy Gábortól, ezerek ajkairól visszhangozva, hallottuk élénkeve, hallottuk a Szózatot, Hymnust és Fűredi nép dalait. Színház után a látogatottabb ékező helyek tömve voltak. A figyelmes szemlélő pedig, ki e nap eseményeit látta, meggyőződhetett, mikép e nép meg van érve a szabad institúciókra, hogy e fiatalabb nemzedék megérdemli, hogy ezen szebb jövő örökösé legyen, melynek kivívásában oly elvitáztatlan dicső részvön.

Eddig tart a „Pesti Hírlap”

Ime — t. hölgyeim és uraim! márczius tizenötödikének lefolyása, — eredménye pedig az, amit a nép kiáltott: „ma született a magyar szabadság!” A nemzet költője Petőfi Sándor is lelkesedéssel üdvözölte a nagy napot, midőn így szól:

Magyar történet múzsája,

Vésd soká nyugodt:

Vedd föl azt s örök tábládra

Vésd föl ezt a nagy napot!

Amde az újonstsíletett magyar szabadságnak vérkeresztében kelle részesülnie. A lelkesedés, a diadal mámoros perzei után következtek a megpróbáltatás nehéznappai. S a magyar nép akkor is helyt állott. Ha nemes és fenséges volt béke idején, most még nagyobb és dicsőbb volt a harcok alatt. Mint egy jeles publicistánk megjegyzi: „Nem terem annyi babérlombja dének, a mennyiből méltó koszorút lehetne fenni e napok hőseinek, — nines annyi drága gyöngye a keleti tengernek, a mennyiből méltó keretet rakhatni a magyar történelem ezen lapjának, — nines annyi szép szava a költészetnek, mely meg tudná énekelni e nagy napok magasztos lelkesedését. És elmúltak ezek is, megtörtént az eszmék vérkeresztisége, egy nagy emléket, a szabadságharozot és egy keserű esalódást, a nemzetiségi harozot hagyva maga után. Jötték az eltiprás, leigázás nappai és „gyászba borult Magyarország.”

De eltelték ezen szörnyű napok is. Végre feltűnt a kéklő égboltozaton a béke szivárványa. A nemzet ki egyezett, kibékült s alkotmányos, apostoli királyának bölcs kormányzása alatt élvezti a békének áldásos gyümöleseit.

Béke — ma a jelszó. „Si vis pacem, para bellum” mondja a latin, „ha békét kívánsz, harozolj!” A magyar nemzet harozok árán vívta ki esakugyan a békét, s ma már az a földadta, hogy ezt a békét megőrizze, megszilárdítsa. Az ágyuk, a fegyverek, a kardok ma már békés szerszámokká váltak melyekkel az ipart, kereskedelmet és okszerű földművelést munkáljuk. Ma már nem vért nyujt át az anya fiának, nem vértől párolgó kardot köt az apa fiának oldalára, — hanem odaadja a könyvet, tanulj, — kezébe nyomja a szerszámot: dolgozzál! Ma már a hazáért többé aligba kell meghalni, hanem igenis a hazáért becsülettel és szorgalommal élni!

S így aztán szebbé és dicsőbbé fogjuk tenni a hazát, mint milyenek a jelenben látjuk, — a legszebb reményekkel várhatjuk azon „jobb kort, mely után buzgó imádság epedez mindnyájunk ajakán.”

Amde sokan vannak közöttünk pessimisták, vagy legalább is skeptikusok. Azt mondják ezek: csak egy maroknyi nép vagyunk mi magyarok, beékelve idegen nemzetek közé, függve azoknak kényétől, kedvétől;

minket akármelyik perczben elnyomhatnak, megsemmisíthetnek, úgy, hogy hazánknak még nyoma sem marad. Egy eklatans történelmi példát hozok felelőseknél a megnyugtatóására s azzal aztán be is fejezem jelen felolvasásomat.

A biros Fox e század elején I. Napoleonnal a párisi mütárlatot látogatta meg. Ez alkalommal Napoleon egy földgömbre mutatva, gúnyosan jegyzé meg, hogy azon Anglia mily kiesiny helyet foglal el.

Fox önérzetesen válaszolta: „Igen, úgy van Felső, de e kiesiny helyen angolok laknak, kik úgy akarnak élni és meghalni ott, mint angolok.”

Magyarország még kisebb helyet foglal el a földgömbön, mint Anglia. Ez a szép hazu, mely Petőfi merész hasonlatával élve, az Isten kalapján bokréta, még kevesebb néppel bir, mint Anglia. De ha úgy fogunk élni és halni mint magyarok, akkor semmi vészétől ne féltsen senki hazáját. Ha magyarok leszünk érzellettel, szóval és cselekedettel, akkor hazánk a legszebb remények és kilátások közt kezd meg fennállásának második évezredét s fényben és dicsőségben fog a többi évezrednek multjával is élni. Ez egyetlen kívánságunk, azért küzdjünk, ezért dolgozzunk, azért imádkozzunk! Éljen a haza!

Z l a m á l A g o s t .

Tanúgy.

Gy.-Fehérvárt, 1892. márcz. 7.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Felzólítása folytán bátor voltam Nagyságos dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelő úr titlétéről és a tanítógyűlésről következő két értesítéssel szolgálni.

1. Nagyságos dr. Havas Gyula Alsó Fehérmegyei új kir. tanfelügyelője folyó hó 16 án érkezett városunkba, a hol 17-én és 18-án az összes elemi és népnevelési tanítványokat, — melyek a kormány részéről közvetlen az ő felügyelete alatt vannak — meglátogatta és azokat beható vizsgálat alá vette. Innen 18 án utazott el székhelyére N.-Euyedre.

2. Az Alsó-Fehérmegyei-gyulafehérvár-magyarigeni tanítói fiókkör tavaszi közgyűlését folyó hó 17-én d. e. tartotta Gyulafehérvárt az óvoda helyiségében igen sok tanító, tanítónő és tanügybarát jelenlétében. A programm szerint fötiszt dr. Elekcs Viktor fiókköri elnök a gyűlést 9 órakor megnyitván, lelkes és töle már szokott szónoklati tapintattal eszetelve a népnevelés fontos tényét. A közgyűlés viharos éljenzéssel adott ezert tetszésének kifejezést a magasztos megnyitás végén. Ezután következett a gyakorlati tanítás az izr. népiskola helyiségében. Heksch Ignác osztálytanító az I. osztályban a számtanból mutatta be a kis gyermekek előhaladásának eredményét.

Mint hogy a tanítógyűléseknek nemcsak az a célja, hogy a tanítókör a gyermekek haladását vizsgálja, — hanem és különösen az, hogy lássa, mikép kezeli a tanító egyes tantárgyait illetve vizsgálja a tanító methodusát, azért Heksch Ignác tanítására bíralatul felhozható új tanfelügyelőnk dr. Havas Gyula ama állítása, midőn azt mondá: „Adja Isten, hogy meggye bármely iskolájában ilyen fényes eredményt constadálhasson.” Mi tehát fényes jele annak, hogy az izr. iskola fentnevezett tanítója jól fel tudja fogni a tanítói hivatás komoly voltát, és a moderu paedagogia követelményeit is teljesen ismeri.

Az izr. iskolából a tanítókör tagjai és az ott levő tanügybarátok, köztük Nsgs. dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelő Nsgos. Novák Ferenc kir. tanácsos polgármester, Roska Jozsef főkapitány, Kádár Miklós, városi tanácsos és még mások az óvoda helyiségébe mentek, hol a programm 3. pontja szerint Litassy Erzsébet óvónő mutatta be hozzá járó kisdedei ez évben szerzett agyességének eredményét. Igaz élvezet volt látni a kiesinyeket mily szépen mozogtak és figyeltek gondozójukra. Óvónőjük kérdéseire tisztán, érthetően feleltek, megláthatta e tanításból az ott levő, hogy mily fáradsággal juthat az óvónő ily fényes eredményhez. Ugy városunk lakói mint új tanfelügyelőnk biztosak lehetnek ama tudatban, hogy a kisdedek nevelése Litassy Erzsébet kisasszony óvónő vezetésével — igazi szakavatott kezekre vannak bízva.

Ezután Székely Lehel alvinczi állami isk. igazg. tanító tartott emlékbeszédet mult évben elhunyt Péterfy Sándor szintén alvinczi tanítóról. Székely most még hatványozva mutatta be azt, hogy mily szorgalmas íróval van dolga a kör tagjainak, mert annyira meghatotta felolvasásával halgatóit, hogy sok szemből könnyeket láthatunk hullani. A kör tagjaitól mely köszönetük kifejezését nyerte szives fáradozásáért.

Ezekután elnök föt. Dr. Elekcs Viktor úr a gyűlést bezárta; a jövő gyűlés helyéül Alvinczet jelölte ki a közgyűlés.

Delután 1/2 órakor a tanfelügyelő úr tiszteletére közebé volt a Hungáriában, hol mintegy 35-én jöttek össze. A társaság kedélyesen érezte magát és 3 óráig együtt időzött. A pohárköszöntök sorát fötiszt. Dr. Elekcs Victor úr nyitotta meg. Szóltak még Nsgos dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelő, Nsgos Novák Ferenc kir. tanácsos polgármester, Dr. Elekcs Viktor, Issekutz János szerkesztő Avéd Jakó főgymn. igazgató, Heksch Ignác tanító, Székely Lehel áll. tanító.

Vajha minden tanító-gyűlés ilyen látogatott lenne ezentúl is.

Jelen volt.

IRODALOM.

* **Technológiai Lapok.** Ennek a kiváló műszaki és ipari szakfolyóiratnak f. évi 5-ik száma a következő érdekes tartalommal jelent meg. A török kanizsai

vizlecsapoló társulatnak szivattyutelepe ezúttal ezikkben Fehérvári István az illető rendkívül érdekes átmentesítő szivattyutelepet ismerteti, melyen a legnagyobb méretű még pedig hazai gyártmányu centrífugál-szivattyuk működnek, Budapest elektromos világítására érkezett ajánlatok megbírására kiküldött bizottságnak összehasonlító számításai közöltetnek. A vegyes közlemények rovatában hazai műszaki munkákról szóló hírek, valamint műszaki és ipari szempontból általános érdektű közlemények foglaltatnak. Szakirodalmi rovata Kossutány és Lázár: A gazdasági szeszgyártás kézikönyvét ismerteti. Találmányok leírásának kivonatai ezímen az általános érdektű legújabb találmányok röviden tárgyalatnak. Az engedélyezett szabadalmak rovatában a hazánkban legújabb szabadalmazott találmányok soroltatnak fel. Mindazoknak a kik műszaki és ipari ismeretek és tevékenység iránt érdeklődnek, ezt a kiváló hazai szakfolyóiratot, melyet Taborsky Ottó, a m. kir. technológiai iparmúzeum igazgatója szerkeszt, a legmelegebben ajánljuk. Mutatványszámot a Technológiai Lapok kiadóhivatala (Budapest VII., Rottenbiller u. 12.) kívánatra ingyen küld.

*** Hallatlan eredmény!** A megyénkben és városunkban oly nagyon elterjedt és közkedveltségnek örvendő „Képes Családi Lapok” által hirdett pályázatok határideje f. hó 10 én lejárt. A mint a „Képes Családi Lapok” legutóbbi számában közölt jelentésből kivesszük, az 50 frankkal jutalmazandó humoreszkekre 70 pályamű érkezett be. — E rendkívül nagy számban beérkezett pályaművek a bíráló bizottságnak adatván át, az eredményt a „Képes Családi Lapok” f. é. Április hó 10 iki számában fogják közölni. Tekintve azt, hogy a „Képes Családi Lapok” a legolcsóbb, de a mellett a legtartalomdusabb szépirodalmi hetilap, mely mindazon számtalan kedvezményeken kívül, melyben előfizetőit részesíti, alkalmat ad még azoknak szellemi műveltségük gyakorlásában is, részünkről a „Képes Családi Lapok” at legmelegebben ajánljuk olvasóink szives pártfogásába. Kiadóhivatal: Bpest V., Nagykorona utca 20 szám, hová az előfizetési pénzek küldendők. Előfizetési ára: egész évre 6 frt; fél évre 3 frt; negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatvány számok kívánatra ingyen.

— **Az Otto Maass** zeneműkereskedésében Bécsben IV. Mariabiterstrasse 91. Richard Grill-től „Mit Schwung und Liebe” cím alatt megjelent egy 150 frt pályadíjat nyert keringő zeneszerzemény díszes kiállításban zongorára (ára 1 frt), zenekarra (ára 1 frt 80 kr) és citerára (ára 90 ar.)

NAPI HIREK.

— **Két érdekes hangverseny.** Csütörtökön f. h. 24. estve alkalmunk lesz a világhírű és többszörösen kitüntetett 7 éves zongoraművész Koczalsky Rauli játékán gyönyörködni. Páris, London, Berlin, Bécs és Budapest napisajtója leghízelgőbb tudósításokat hoztak a csodagyermekről. Mindazon tudósítások abban egyeznek meg, hogy Mozart óta oly kiváló zenetehetség még nem lépett a közönség elé. Április 4 én pedig Hubay Jenő a budapesti zeneakadémia kitűnő tanára, jelesleg Magyarország leghíresebb hegedűművésze és zeneszerzője fog hangversenyezni városunkban. Hubay ifjúsága dacára oly nagy hírnevet szerzett már nemcsak honunkban, hanem Európa összes fővárosaiban, hogy jogosan feltehetjük, miszerint városunk műbarátai örömeit felhasználják az alkalmat ezen jeles magyar művészt meghallgatni — annál is inkább, mivel kíséretében Bodó Alajos jeles zongora művész van, ki már Reményi kíséretében megnyerte közönségünk elismerését. Hubay műsora: 1. Az ördög szonátája Tartini-tól. 2. Románcz -- Svendsen-től. Zephir Hubay-tól. 3. Resignáció Bodó-tól. Scherzo Mendelssohn-tól. Polonaise Padarevskytől. 4. Bölcsődal Rebertől. Csárdajelenetek Hubay-tól. 5. Berceuse Grieg-től. Valse burlesque Bodó-tól Magyar ábránd. Zimay-tól. 6. Komámasszony, fényes hegedű változatok Hubay-tól. — Mind a két hangverseny a „Hungária” nagy termében tartatik meg.

— **Egy új találmány.** (Kávé pergélő gép.) Közgazdasági szempontból egy igen fontos találmányt mutattak be folyó hó 12 én Debreczenben nagyszámú szakértő közönség előtt, mely nem egyéb, mint egy kávé pergélő gép oly szerkezettel, mely a kávé pörkölésnél elszálló caffein és illatos gőzök érelkesítését eszközli. Tudjuk ugyanis, hogy a kávé pörkölése közben súlyából azért veszít, mivel az elillanó víz és egyéb részekkel együtt igen becses anyagok (caffein és illatos olaj) mennek kárba. A szóban lévő találmány ezen elillanó becses részeket felfogja és értékesíti oly módon, hogy a két forgatható gümből álló készülék szerkezeténél fogva az egyik gümben lévő kávé elszálló gőzeit, a másik gümbben lévő pótkávéhoz eresztí, mely azon gázokat magába szívja s ezen eljárási mód által a kávénak legbecsesebb alkotórészeiből mintegy 58 százalék a fogyasztás számára megtakarítatik. Az új találmány — mely már öt állam szabadalmával van ellátva — egyszerű szerkezettel bír, s bárki által is könnyen kezelhető. E találmány közgazdasági szempontból kiváló fontossággal bír, nemcsak a kereskedelemre nézve, de általában a háztartásra nézve is. A készüléknek és kezelésének bemutatása alkalmával a jelenvolt szakértők egyértelmű kedvező nyilatkozatokat tettek felőle, s az ugyenez alkalommal kavéállattal telített pótkávéból főzési kísérletek tétetvén, az ily módon nyert folyadék, a valódi kávé hozzáadása nélkül is kellemes zamatonak és teljesen megfelelő kávé ízűnek találtott. A készülék feltalálója Leidenfrost Armin debreczeni kereskedő, ki ezen találmányának nagyban előállítása céljából

Győrffy Aladár (Tóth Gyula ezég) vas nagy kereskedővel és Pirós Béla debreczeni műlakatossal szövetkezett. Nevezett vállalkozók már most is azon helyzetben vannak, hogy a különböző nagyságban előállított gépeket megrendelés esetén bárkinek megküldhetik.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos: **ISSEKUTZ JÁNOS.**

Munkatárs: **Hóhn Károly.**

Kiadó: **Papp György.**

Nyilttér*

Mennyasszonyi selyem ruhákra való selymeket fekete, fehér és erème színekben simát és damasztot méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig (mintegy 300 különböző fajtaban) szállít egyes öltönyökre, vagy egész végekben is postabér és vámmentesen **Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafurdulóval küldetnek. Svájcba intézett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.**

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelőssége nem vállal el a — Szerk.

H i r d e t é s e k.

192—1892 40 1 - 1

Arverési hirdetmény.

A nagyszabeni gör. keleti főegyházmezei Cousistorium November hó 30-án 6071 Eptr. sz. alatt kelt elhatározása folytán és a nagyméltóságú m. kir. földmívelési Miniszter Ur 32822/I-3 sz. alatt kelt helybenhagyó záradéka következtében **Felső Orbó** község határán és ezen gör. keleti egyház vagyonát képező 24.5 katraális holdnyi területen termett 15—16 éves bükkfa erdő, mely eserbántásra fellelte alkalmas, nyilvános szóbeli árverezés útján elárvereztetik. Árverés határnapul **f. évi Márczius hó 28-ának** tízért ki, még pedig a felsőorboi gör. kel. lelkészi hivatal helyiségében.

FELTÉTELEK:

1. Kikiáltási ár 1200 frt
2. Bánatpénzül 10% értékpapírban vagy készpénzben teendő le.
3. A legtöbbet ígérő bánatpénze visszatartatik mindaddig, míg az eladó egyháznak fenhatóságától az árverezés jóváhagyása leérkezik.
4. Az árverezés jóváhagyása esetén a legtöbb, bet ígérő mint vevő köteles a vételért három részletben megfizetni, még pedig 1/3-dát a jóváhagyás után azonnal, 1/3-dát f. év május hó 1-én és utolsó 1/3-dát pedig f. év szeptember hó 1-én fizetendő, ugy azonban, hogy a bánatpénz az utolsó részletben fog betudatni.
5. Az egyházi főnhatóság jóváhagyásának megtagadása esetén, árverező vevő csak a bánatpénzt követelheti vissza, még pedig minden kamat nélkül.

Gyulafehérvárt 1892 Márczius hó 16-án, A felső-orboi gör. keleti egyházközség megbízásából. **Nicolau Ivan** gör. kel. esperes helyettes

Meghívás.

A gyulafehérvári takarékpénztár, miut részvénytársaság

XX. évi rendes közgyűlését

folyó 1892 évi márczius 28-án délután 2 órakor saját helyiségében fogja megtartani; melyre a t. részvényeseket ezennel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

- I. Jegyző választása és a jegyzőkönyv hiteltetésére két tag kiküldése.
- II. Az 1891 évi zárszámadások előterjesztése, az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentésével a mérleg megállapítása, a nyeresemény felosztása és a felmentvények iránt határozathozatal.
- III. 7 felügyelő bizottsági tag választása. Kérjük a részvényeseket, hogy — szavazati joguk kigyakorolhatása végett — részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a takarékpénztár hivatali helyiségében letéteinezni sziveskedjenek.

Gyulafehérvár, 1892 márczius hó 18-án **Az Igazgatóság.**

Weitzer János

gép- waggongyár és vasöntöde részvény-társaság ARADON.

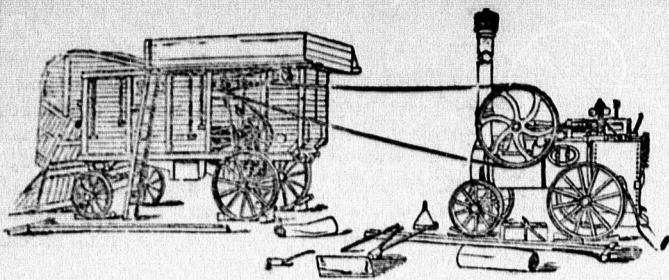
Ajánlja szolgálatait a nagyérdemű közönségnek **vasöntvény tárgyak elkészítésére, építkezései és másféle czeleokra; elvállal továbbá vas, és fémöntvények, kovacsolt alkatrészek elkészítését** nyersen vagy megmunkálva, gépek vagy más iparvállalati használatra a beküldött vázlatrajz vagy minta szerint **Atvesz továbbá teljes gépek és készülékek elkészítését, mezőgazdasági, erdőszeti, bányászati czeleokra stb. úgyszintén járművek elkészítését, vasutak, erdő és iparvasutak számára. Nagyobb javítások mozgonyokon (locomobil), másféle mezőgazdasági, vagy segédgépeken stb. helyben gyárunkban, vagy pedig szükség esetén egy szerelő kiküldése által, a színhelyen a leggyorsabban eszközöltetnek. 88 1—10.**
Költségvetések ingyen és bérmentve kaphatók.

Horgony-Pain Expeller.

Ezen **rég jónak bizonyult bedörzsölést csúszó, kövszény, tagszaggatás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. ez. közönség figyelmébe.** Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszerárban kapható.
Csak Horgonnyal valódi! 187. 2—21.

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat

BUDAPESTEN Gyártelep: külső váci-ut 7. szám.

Ajánl hazai gyártmányú
gőzcséplő készleteket
valamint mindennemű
g a z d a s á g i
gépeket

és talajmivelő-eszközöket,

különösen úgy könnyű, mint kötött talajhoz alkalmas legújabb rendszerű

S O R V E T Ó G É P E K E T.

36. 8-11.

Árjegyzékek kívánatra készséggel küldetnek.

MELYIK LAPRA FIZESSÜNK ELŐ?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„E G Y E T É R T É S”

A mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, átláthatósága és sokasága, rovatainak változatosága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „Egyetértés” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legérdeklőbb, tárgyilagos hírt tudósítást egyedül az „Egyetértés” közli. Bármely pártot tartozék is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legerjedelmesebben közöltetik. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenlévő irodalmi szemléletű, mert az egyik megállítja benne a család, a hálygyi ág a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitünőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárczázásokat legjobb íróinktól, divatútdósítást Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek rovataival versenyt kiállhatna.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétszerűség tekintetében utólrhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertése körül soha semminemű tekintetektől sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlás-mentesség szerezte meg a közönséget, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdasági közönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s gazdasági tudósításainak bőségével a többi lapok már fői sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évized óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlené vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendszeres rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bő tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés” 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos híreket tesznek: az IRODALOM, a TANÚGY és a MEZŐGAZDASÁG, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világi folyásról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„E G Y E T É R T É S”-re

melynek előfizetési ára: egy óra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-tulajdonosa:

CSAVOLTSZKY LAJOS.

Az „Egyetértés” kiadóhivatala:

Dalszínház-utca 1. szám.

(Az operaház szomszédságában.)

U r a k

kik nemi gyengeségben szenvednek, kérik a Volt tanár által összeállított képes ismeretterjesztőt a „Receptor” villanygéphez tulajdon használatra, mely minden államban szabadalmazva van; testi hordása káros hatással nincs. — A legtöbb orvos által kipróbáltatott s rendszerileg ajánlatik. A zsebben könnyen elhelyezhető. — Utasítás ingyen (10 kros bélyeg beküldése mellett), id. **Bierman Todor**, Bécs I. Schulerstrasse 18. 26 5-26

Valódi karlsbadi ostya,

(karlsbadi különlegesség)

különféle nagyságban s a legjobb minőségben ajánlja

Bayer Károly készítő, ezelőtt

Bayer Borbála, udvari szállító Karlsbadban.

Szétküldés dobozokban 2 frittól fölfelé pontosan eszközöltetik. 25. 5-6.

Raktárak minden nagyobb városban felállítatnak

Megjelenik 40,000 példányban.

P E S T I H I R L A P

független, szabadelvű, demokratikus napi közlöny,
naponként 16 - 20, ünnep- és vasárnapokon 24 - 28 - 32 oldal terjedelemmel.

Rendes zenemelléletek.

A húsvéti számhoz rendkívül kedvezményűl az előfizetők számára **egész eredeti regény** lesz mellékelve.

JÓKAI MÓR tollából a nyár folyamán **TRENK** címmel érdekesítő történeti regényt közöl a Pesti Hirlap.

Előfizetési árak: Egész évre 14 frt, félévre 7, frt negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.

A fürdő- és utazási idény alatt a lap egyszerű bejelentésre bárhová és bármely rövid időre utána küldetnek az előfizetőnek.

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. ker., nádor-utca 7. szám.

37 1 2.

Nyomatott a püsp. Lye. könyvnyomdában Gyulafehérvárr.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentesen.

Mintakönyvek szabók számára bérmentesen.

Öltönyökre való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas Clerus számára, szabályszerű kelmék a cs. és k. hivatalnoki egyenruhák számára — valamint, tornászok, veteránok, tüztőlőknek, billárd és játszó asztaloknak való posztók. Lodenok vízmentesek vadászok számára, mosókelmék, utazó-kendők (plaid) 4-14 frittig stb. Ki becsületes, tartós, olcsó, tiszta gyapjú posztót és nem mindenüttön ajánlot, még a szabó munkát sem érdemlő rongyokat venni akar, forduljon

Joh. Stikarofsky-hoz Brünben

cs. tr. m. birodalom legnagyobb posztó-raktárához

Polytonos fél millió frittnyi raktárom, és világra szóló tisztelettel fogva, magától értetődik, hogy számtalan maradvány (Reste) visszamarad. Minden józan ember belátandja, hogy ily maradványokból mintákat szétküldeni lehetetlen, miután néhány száz minta rendelvény után semmi sem maradna vissza — szédelés tehát, ha posztócégek annak daczára mintákat hírdetnek maradványokból — ezen esetben a minták egész darabokból vétetnek — s annak szándéka nyilvánvaló.

Maradványok, melyek nem tetszenek kieseréltetnek vagy a pénz visszaadatik — szükséges, hogy rendelvényeknél szín, ár, hosszúság kiírassék. — Szállítatik csak utánvével mellett, 10 fritt felül bérmentesen.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven. 35. 3-20.

Bor-kivonat.

Külön egészséges bornak rögtöni készítésére, melyet az eredeti természetes bortól nem lehet megkülönböztetni, tehát a legmelegebben ajánlatom e különlegességet.

Ara 2 kilogrammonként (elegendő 100 liter borhoz) 5 frt 50 kr. Használati utasítás ingyen mellékeltek. A sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Borszesz megtakarítást

előz az ember az én felülmulthatatlan **pálinka erősítő essentiam** által. Ezen essentia az italoknak kellemes és zamatos ízt kölcsönöz, és egyedül nálam kapható. Ara 1 kilónak 3 frt 50 kr. ami 600-1000 literre elégséges. Használati utasítás és árjegyzék díjtalanul mellékeltek.

Ezen különlegességen kívül ajánlok minden nemű **Essentiákat, Rum, Cognac, Slivovitz, Törköly** és **Seprúpálinkák** gyártására, épügy minden néven nevezendő és **felülmulthatatlan** tábla liqueurök készítéséhez. Könnyen megörthető receptek díjtalanul mellékeltek.

Pollák Károly Fülöp

szesz-különlegességek gyára Prágában.

(Bejegyzett cég 1872. óta.) 33. 4-30.

Herrmann J. és társa

közvetítési ügynökség szállítási ügyekben

Budapest, VI. ker. Teréz-körut 6. sz.

Ajánlják magukat pontos utánvizsgálásra mindennemű szállítólevelek és franco feladó vevőnyekre, 1870-ik évtől kezdve. Díjazás csak siker esetén. Azon esetben hogyha differenciák nem konstatalhatók, az illető iratokat minden költség vagy provisió felszámítása nélkül bérmentve küldjük vissza. 34 3-12.

A SARG-féle

KALODONT

orvosilag vizsgált fogtiszítószert

kapható minden gyógyszerárban és illatszerteskedésben stb. 1 drb ára 35 kr.

170b) 7-20

A legjobb szer **vizkórság**, valamint annak utóhatása, mint: sárga-, húgyhólyag betegségek, lélegzeti nehézségek, májkórság ellen stb.

HYDROPSIN

orvosok által ajánlva.

Grobstein-féle gyógyszerárából Gmunden (Felsőausztria)

Egy palacknak gyógykezelési útmutatással együtt 1 frt, csomagolással 1 frt 20. 202 9-10.